

TRUYỆN CỦA NHỮNG NỀN VĂN MINH CỔ ĐẠI

Ai Cập

Hà Thu Phương dịch

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Table of Contents

Lời giới thiệu	
Sự ra đời của Thần mặt trời	
Một năm thay đổi như thế nào	
Các vị thần và nữ thần của Ai Cập cổ đại	
Isis và Osiris	
Xác ướp đầu tiên	
Truyện thần thoại về con mắt	
Con mắt lang thang của Atum	
Con mắt báo thù của Amun Re	
Con mắt phát sáng của Horus	
Sự ra đời của Nữ hoàng Hatshepsut	
Chú giải	

Lời giới thiệu

Thần thoại là những câu chuyện được kể lại sớm nhất trong lịch sử. Con người thời cổ đại thường sử dụng thần thoại để giải thích về những điều quan trọng trong cuộc sống - vũ trụ được tạo ra thế nào, làm thế nào mà các vì sao, mặt trời và mặt trăng xuất hiện trên bầu trời. Với họ, đây chính là các vị thần mà họ thờ phụng và là người điều khiển cuộc sống của họ. Nếu những vị thần này hài lòng, họ sẽ đố i xử tồ i với con người.

Thần thoại thường nói về những giai đoạn chuyển giao quan trọng, như sự sinh ra, chết đi, và cuộc sống sau cái chết, và luôn tìm cách lý giải về điều đó. Ví dụ như câu chuyện về Isis và Osiris kể cho chúng ta việc người Ai Cập đã tin rằng con người sẽ xuống địa ngục như thế nào sau khi chết. Câu chuyện cảnh báo rằng, giống như chuyế n đi khó khăn của Isis, cuộc sống có đầ y rấ y xung đột nhưng nếu ta cố gắ ng, ta có thể vượt qua được. Thần thoại Ai Cập cũng kể về các vị thần và cách họ mang đế n trật tự và văn minh cho thế giới. Điều này có nghĩa là vua hoặc Pharaoh (Pharaông) – người cai trị loài người cũng phải có một thứ quyề n lực để duy trì trật tự theo cách như của các vị thần. Thần thoại về vị vua đầ u tiên trên trái đấ t, Horus và về Nữ hoàng Hatshepsut đầ u là những ví dụ cho điều này.

Người cổ đại di chuyển với khoảng cách rấ t xa để tìm thức ăn, chỗ ở hoặc xâm lược và chinh phục các vùng đấ t giàu có, màu mỡ. Họ mang theo các vị thần và những câu chuyện thần thoại của họ. Khi họ định cư ở một nơi nào đó, một sự trao đổi sẽ diễn ra. Họ giới thiệu các vị thần của họ với người địa phương và bắt đầ u thờ phụng một số vị thần của những người này. Vì thế, sau nhiề u năm, thần thoại cũng ngày càng nhiề u lên và đôi khi những vị thần giống

nhau nhưng lại được gọi bằng nhiều tên khác nhau, và những câu chuyện cũ bị pha trộn với những câu chuyện mới, ví dụ như vị thần Hermopolis, được gọi là Setekh, trở thành Seth, vị thần của hỗn độn ở Heliopolis.

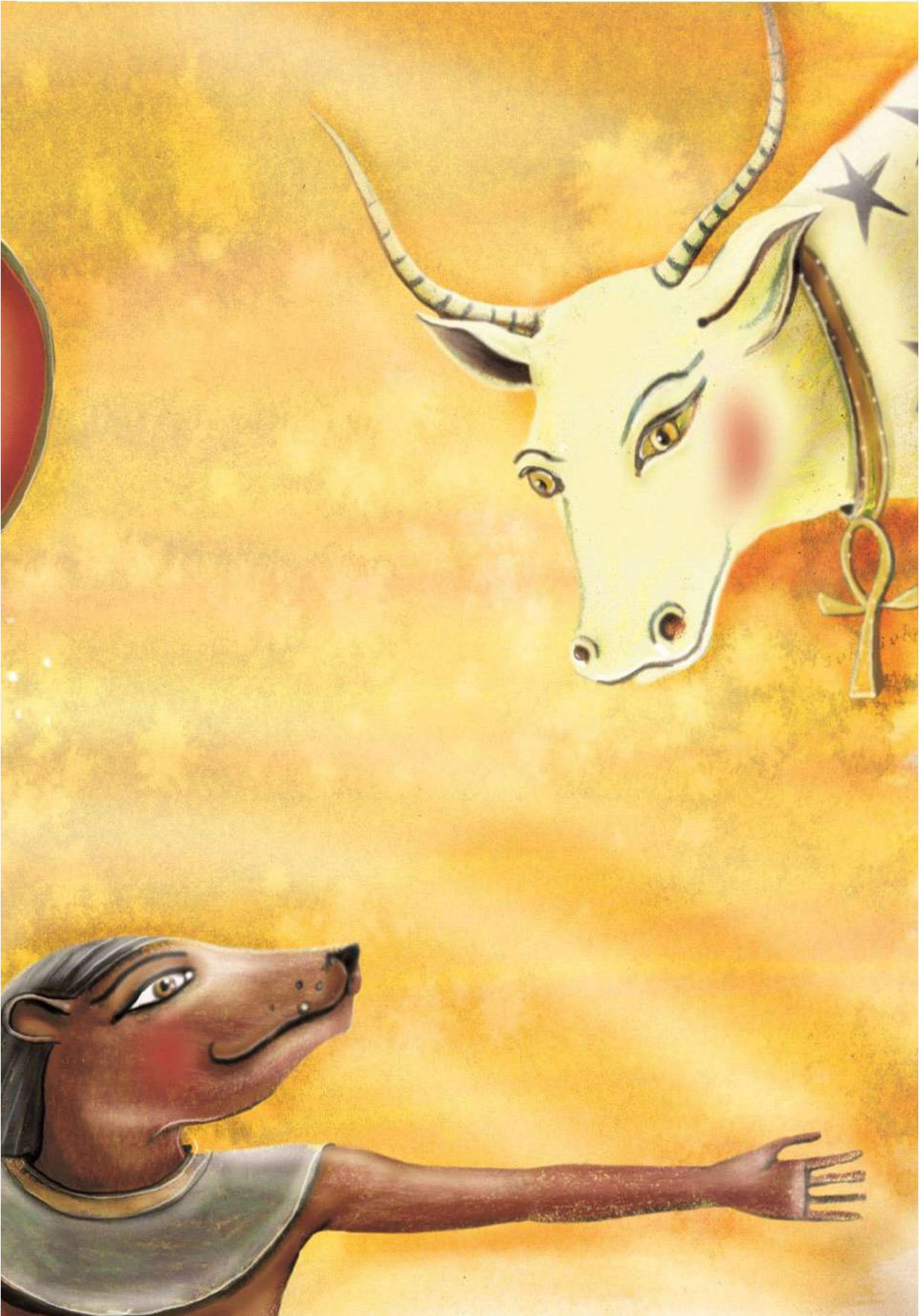
Vị thần quan trọng nhất là thần mặt trời. Ngài xuất hiện trong tất cả những câu chuyện thần thoại sáng tạo vạn vật khác vì nếu không có mặt trời sẽ không có sự sống. Ngài là vị thần tối cao trong các truyện thần thoại của cả hai thành phố cổ đại là Hermopolis và Heliopolis – hai nguôn chính của thần thoại và các truyện về Ai Cập mà chúng ta biết ngày nay.

Thần thoại Ai Cập đã tồn tại từ cách đây khoảng 4300 năm dưới dạng chữ tượng hình được khắc trong các kim tự tháp của vua Wenis. Những câu chuyện này giúp nhà vua an toàn sang thế giới bên kia và được biết đến như là các mẫu chữ trong kim tự tháp. Những câu chuyện thần thoại khác được tìm thấy trên các cuộn giấy da. Thật may mắn, những cuộn giấy này được bảo tồn nên ngày nay chúng ta vẫn còn bức vẽ tay đầu tiên về cuộc sống và tín ngưỡng của người Ai Cập cổ đại.

Sự ra đời của Thần mặt trời

Atum uốn cong mình và hắt xì hơi. Luồng hơi từ trong miệng ông trở thành người con trai tên Shu và từ những giọt nước bắn xuống trở thành con gái ông ta, Tefnut. Shu chính là không khí, khô và giòn. Vào ban đêm, dưới ánh trăng, Shu như những tia sáng dịu dàng và trong ánh sáng ban ngày, chàng trở thành những tia sáng mặt trời rực rỡ. Vợ của chàng Tefnut là hơi ẩm. Nàng là sương sớm lúc bình minh và là những cơn mưa mùa hạ tưới tẩm cho mùa màng. Nàng cũng là nước của dòng sông Nile vĩ đại đọng lại trong cát khi dòng nước đã cuốn đi.

Shu và Tefnut là đôi vợ chồng đầu tiên và họ sinh ra là để trở thành một cặp hoàn hảo. Giờ đây, Atum đã có hai người con, ông bèn tạo ra cho thế giới các vị thần và nữ thần, con người và súc vật. Công việc của ông đã hoàn thành và ông quyết định đi đến thiên đường, để trái đất lại cho Shu và Tefnut cai quản.

Trước khi đi, Atum nhắc Shu hãy tôn trọng nữ thần Neith, người đã tạo ra thần mặt trời. Giờ đây, nữ thần đang sống trên thiên đường trong hình dáng của một con bò. Ở đó, bà trông nom các vì sao, các hành tinh khác cũng chính là các vị thần. Atum, vị thần mặt trời sẽ nhập cùng với họ để mang lại hơi ấm và ánh sáng cho tất cả. Vì vậy Shu đã dang rộng cánh tay của mình, một vế phía đông và một vế phía tây, đỡ lấy thiên đường nơi có nữ thần Neith ở đó. Atum đến sống trên bầu trời và mỗi ngày, ngài lại du ngoạn một quãng đường dài giữa hai cánh tay của Shu để đảm bảo rằng cả thế giới sẽ ấm áp và có đủ ánh sáng.

Một năm thay đổi như thế nào

Shu và Tefnut trở thành vua và nữ hoàng Ai Cập. Họ cai trị đất nước rất khéo léo tài tình cùng với các con là Nut và Geb. Cả gia đình 4 người sống hạnh phúc cho đến khi Atum phát hiện ra là Nut rất yêu Geb. Bỗng nhiên, vị thần cảm thấy ghen tị.

“Ta mới chính là người người nên yêu nhiều nhất”, ngài la rầy Nut. “Chính ta đã tạo ra người”.

Nhưng Nut vẫn yêu thương Geb hơn ai hết.

Atum trở nên giận dữ. “Ta sẽ biến Geb thành trái đất và Nut thành bầu trời”, ông gầm lên “cho chúng càng xa nhau càng tốt”.

Nhưng bất chấp khoảng cách xa vời vợi, Nut và Geb vẫn dành tình cảm cho nhau rất nhiều. Geb, Trái đất, ngược lên nhìn Nut, người đã biến thành một vòm trời vĩ đại để bảo vệ chàng mỗi khi nàng nhìn xuống Trái đất một cách trìu mến.

Atum không muốn bị bỏ rơi. Ngài bèn đặt một lời nguyền lên Nut và Geb rằng “các người sẽ không thể có con trong bất cứ ngày nào trong bất cứ tháng nào trong năm”.

Cuối cùng, Nut cũng phải rời mắt khỏi Geb “Nhưng tại sao, thưa thần Atum hùng mạnh”, nàng hỏi.

“Bởi vì”, Atum trả lời, “nếu các người có con, người sẽ có ít thời gian dành cho ta hơn”.

Nut và Geb rất buồn bã. Nut khóc và những giọt nước mắt của nàng rơi xuống đất tạo thành mưa. Thoth, thần mặt trăng, người đang treo mình trên bầu trời nhìn thấy nàng khóc mỗi đêm. Ngài

cảm thấy rất thương nàng và vì là một vị thần rất thông minh, ngài đã nảy ra một ý định để giúp Nut.

“Ta sẽ đánh cược với tất cả các người”, ngài bảo với các vị thần khác. “Nếu ta thắng, các người phải cho ta điều ta yêu cầu”.

Các vị thần khác đồng ý và cuộc chơi bắt đầu.

Lần lượt, Thoth thắng hết vị thần này đến vị thần khác và giành điểm cao nhất. Sau khi đã thắng cuộc tất cả các vị thần, Thoth ngó xi xuống với vẻ mãn nguyện.

“Tất cả các người đều đồng ý rằng ta đã thắng cuộc phải không?”, ngài hỏi.

“Không còn tranh cãi gì nữa”, họ đồng thanh nói.

Rô-i Atum ra lệnh “Hãy nói ra yêu cầu của người, ta sẽ chấp thuận”.

“Thưa Chúa tể của các vị thần vĩ đại”, Thoth nói. “Tôi muốn mỗi năm có thêm 5 ngày”.

“Người sẽ có 5 ngày đầy”, Atum trả lời.

“Nhưng người sẽ làm gì với chúng, Thoth?”, các vị thần hỏi. “Một năm có 12 tháng, mỗi tháng 30 ngày. Khi mặt trăng còn hình lưỡi liềm trên bầu trời, chúng ta đều biết đó là khi một tháng mới bắt đầu. Khi mặt trăng tròn, ngày cuối tháng đã cận kề. Người sẽ đặt 5 ngày đầy vào lúc nào trong năm đây?” Thoth không nói với ai về ý định bí mật của mình. Ngài nhận lấy 5 ngày, cảm ơn các vị thần và trở về gặp Nut.

“Nàng không cần phải khóc nữa”, ngài nói với Nut một cách dịu dàng. “Ta có một món quà cho nàng đây”.

“Cám ơn ngài, Thoth”. Nut thở dài, tỏ vẻ không hề vui mừng.

“Ta đã mang về cho nàng 5 ngày trong năm, điê`u ta thắ`ng được từ các vị thầ`n trong trò chơi xúc xắ`c”, ngài nói tiế`p “Nhưng tôi biế`t làm gì với 5 ngày đó”, nữ thầ`n của bầ`u trời hỏi một cách thờ ơ.

“Nàng không biế`t sao?” Thoth cười rạng rỡ. “Những ngày này không thuộc vào tháng nào trong năm. Trong 5 ngày này, nàng có thể được sinh con”.

Khuôn mặt Nut bỗng bừng sáng và nàng bắ`t đầ`u cười vang, niê`m hạnh phúc của nàng lan đi khắ`p cả vũ trụ. Thoth, vị thầ`n mặt trăng, vị thầ`n của sự khôn ngoan, bắ`t đầ`u chiế`u những tia sáng rạng rỡ và các ngôi sao cũng bắ`t đầ`u lâ`p lánh và tỏa sáng để chia vui với Nut.

Trên cao, cha của Nut là Shu cũng tỏa ra những ánh sáng nhắ`p nháy và cho mưa rơi xuô`ng khắ`p đấ`t nước Ai Cập.

Nut hạnh phúc hơn bao giờ hế`t và nàng sinh hạ được hai lâ`n, mỗi lâ`n hai người con.

Cặ`p thứ nhấ`t là Isis và Osiris, cặ`p thứ hai là Seth và Nephthys. Sau đó, Isis và Osiris lại sinh hạ ra Horus, còn Seth và Nephthys sinh ra Anubis.

Atum (Amun Re),
vị thần sáng tạo và thần mặt trời

Hathor, nữ thần bò
và là con gái của Re

Tefnut, nữ thần của
hơi ẩm, và là vợ của Shu

Shu, thần không khí,
và là chồng của
Tefnut

Nut, nữ thần bầu trời
và là vợ của Geb

Geb, thần trái đất
và là chồng của Nut

Isis, nữ thần tự nhiên,
mặt trăng, chuyên chữa
lành các vết thương,
vợ của Osiris

Osiris, thần nông
nghiệp, mặt trời
và Âm phủ,
chồng của Isis

Nephthys, vợ của Seth

Seth, thần của sa mạc,
bóng tối và hỗn mang,
chồng của Nephthys

Horus, thần của bầu trời
và vị vua trái đất của Ai Cập

Anubis, thần của sự
chết chóc và tang ma

Các vị thần và nữ thần của Ai Cập cổ đại

Isis và Osiris

Khi Geb, vị thần bầu trời quyết định rời bỏ vương quốc của mình, con trai của thần là Osiris kế tục ngôi báu. Osiris là một vị vua rất tốt bụng và thông thái. Ngài dạy cho mọi người bí quyết trồng trọt, đưa âm nhạc và khiêu vũ đến với thế giới. Tất cả mọi người đều yêu mến ngài và vợ của ngài là Isis, ngài biết sử dụng phép thuật để chữa lành vết thương và làm những điều tốt. Chỉ có em trai của Osiris là Seth thì không vui chút nào. Vì ông ta muốn trở thành vua.

Seth đã lên một kế hoạch xấu xa. Ông ta mời Osiris đến một bữa tiệc và đặt một cỗ quan tài lớn ở trung tâm của phòng tiệc. Chiếc quan tài được mạ bằng vàng và bạc, xung quanh còn được gắn đá quý.

Seth chặc lưỡi “Đây là món quà cho một trong những vị khách của ta. Người nào nائم vừa cỗ quan tài này có thể mang nó về nhà”.

Tất cả các vị khách bị mắc lừa đều trèo vào trong quan tài để thử. Một số người quá béo, một số người lại quá gầy và hầu hết đều quá thấp để vừa với chiều dài của quan tài.

“Anh Osiris”, Seth mỉm cười một cách quỷ quyệt. “Tại sao anh không thử vận may của mình?”

Osiris bước vào và cúi khom mình để nائم vừa vận trong cỗ quan tài. Ngay lập tức, Seth liền đẩy sập nắp quan tài và cho quân lính chốt chặt quan tài bằng những thanh sắt và khóa to.

“Hãy ném Osiris xuống dòng sông Nile”, hắn ra lệnh. “Ông ta sẽ chết chìm và ta sẽ thành vua của xứ sở này”.

Rất nhanh chóng, Isis biết được tin dữ. “Seth sẽ không dễ dàng đạt được điều hắn mong muốn”. “Ta sẽ đi tìm Osiris và mang người về”.

Osiris là mặt trời và Isis là mặt trăng. Khi một người đã chết và một người đang tột cùng đau khổ, trái đất cũng tối tăm lại. Thế giới trở nên khô hạn, không gì có thể mọc lên được vì nếu thiếu ánh sáng thì không thể có mùa màng. Nhưng Isis cũng chẳng quan tâm. Nàng mãi miết tìm kiếm Osiris cho đến một ngày nàng đi tới một ngôi đền thờ nằm bên dòng sông của vương quốc Babylon, do vua Malchus và hoàng hậu Astarte trị vì. Isis đi bộ dọc theo bờ sông, đột nhiên, nàng dừng lại, tìm nàng đập liên hồi. Nàng có thể ngửi thấy mùi hương phấn ong, hương thơm đặc biệt của các vị thần. Nàng bèn nhìn quanh và lần theo mùi hương đến khi tới một rãnh đất tràn ngập mùi hương. Isis nhìn thấy một cái cây đã từng mọc lên ở đó.

“Người đã đào cái cây này lên sẽ biết tìm Osiris ở đâu”, nàng rất phân khích nghĩ vậy. “Nhưng làm thế nào để ta biết đó là ai?” Nàng gõ i xuống gôn điện thờ. Chìm sâu vào trong suy tư, nàng không nhận thấy tiếng cỗ xe ngựa chở hoàng hậu Astarte.

“Người là ai vậy, hỏi người phụ nữ đau buồn kia?”, hoàng hậu hỏi rồi bước ra ngoài cỗ xe “Tôi chỉ là một người qua đường đang đi tìm công mình”. Isis trả lời, “nhưng tôi không biết ai có thể giúp mình”.

“Hãy đi với ta”, Astarte nói, “người có thể sống trong cung điện và hầu hạ ta trong lúc tìm công”.

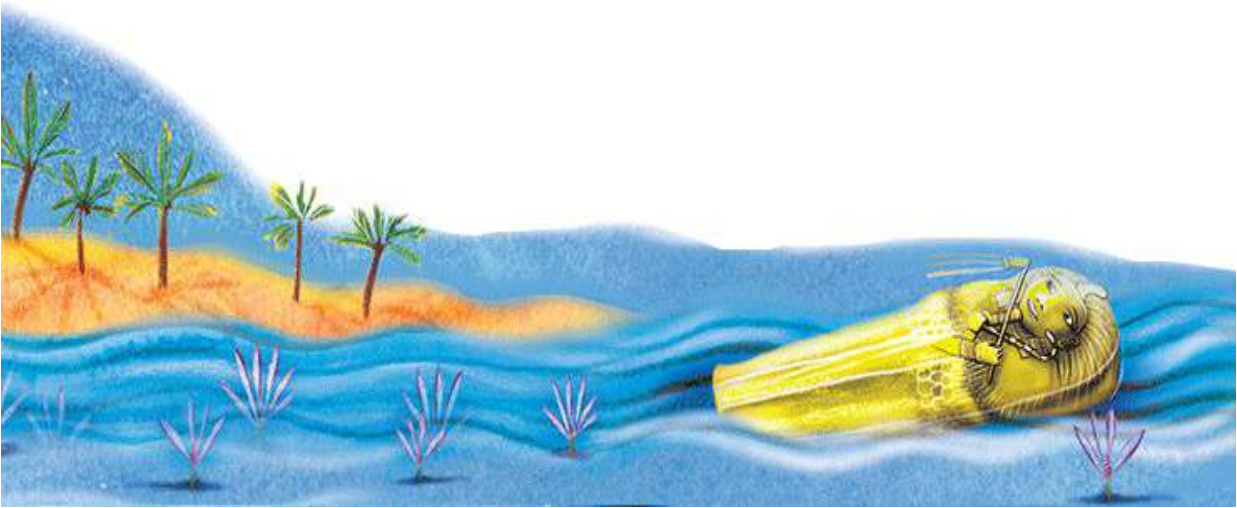
Thế là Isis đến sống trong cung điện của Astarte, chăm sóc cho vị hoàng tử nhỏ của thành Babylon. Một ngày, khi nàng đưa đứa bé đến sảnh chính, Isis lại ngửi thấy mùi phân hoa quen thuộc. Nàng nhìn quanh và dừng mắt tại một cái cột bằng gỗ.

“Đây chính là cái cây họ đã đào lên”, nàng nghĩ. Cỗ quan tài của Osiris đã trôi dạt vào bờ Babylon và mọc lên thành một cây liễu bách. Khi cây lớn lên, thân cây bao phủ quanh xác của Osiris và giữ lại mùi hương, giữ cho ngài được an toàn. Đáp lại, Osiris cũng trao tặng lại cây hương thơm của mình. Những người trong cung ngửi thấy mùi hương quý đã đốn cái cây xuống để làm lễ vật cho nhà vua.

Isis biết rằng nàng phải đưa Osiris ra khỏi cái cây, nhưng Vua Malchus đã chăm sóc cho Osiris, rồi hoàng hậu Astarte đã đưa nàng đến cung điện và nàng muốn đền đáp ơn nghĩa của họ.

“Ta sẽ khiến cho con trai của họ trở nên bất tử”, nàng quyết định. Isis bèn biến thành một con chim và bay lượn khắp bầu trời cho đến khi một ngọn lửa thần kỳ bao quanh đứa trẻ. Nó sẽ đốt cháy những kinh mạch, thứ khiến cho cuộc sống con người hữu hạn. Bằng cách đó, đứa bé sẽ trở nên bất tử và trở thành vị thần. Câu

thần chú phải mất nhiều ngày mới có hiệu lực. Mỗi tối, Isis đợi cho đến khi cả cung điện say ngủ.. Sau đó, nàng bắt đầu thực hiện phép thuật của mình. Cuối cùng, câu thần chú đã gần hoàn tất. Nhưng khi sắp xong việc, Astarte bước vào nhìn thấy ngọn lửa đang cháy dữ dội quanh đứa con nhỏ của mình.

Astarte bèn lao đến gần lấy đứa bé ra khỏi đống lửa trong giận dữ và sợ hãi. “Ta đã rất tử tế với người trong khi người suýt chút nữa đã giết chết con ta”, hoàng hậu khóc.

“Con của người hoàn toàn an toàn, thưa hoàng hậu”, Isis trả lời. “Ta chính là nữ thần Isis. Ta đang cố gắng trả ơn người bằng cách biến hoàng tử thành bắt tử. Nhưng người đã làm hỏng câu thần chú”.

Đúng lúc đó, nhà vua bước vào. “Hỡi nữ thần quyền năng”, ông ta bật khóc khi nhận ra được sức mạnh thần kỳ của Isis và quỳ xuống dưới chân vị nữ thần. “Hãy thứ lỗi cho vợ của ta. Hãy cho ta biết làm thế nào để có thể có được sự ban ơn của người”.

Isis thương cảm nhà vua bèn nói : “Người có một cái cột bằng gỗ bách liễu mà ta rất thích”, nàng mỉm cười.

Malchus bèn ra lệnh đỡ n cái cột như lời của Isis. Trong cái cột là cỗ quan tài của Osiris. Isis vội vàng mở nắp quan tài, nôn nóng muốn nói chuyện với Osiris nhưng vị thần này vẫn nằ m im yên lặng. Isis nghĩ rằng ngài đã chết. Nhưng sau đó Osiris cất tiếng nói với nàng bằng một giọng nói như từ xa vọng về .

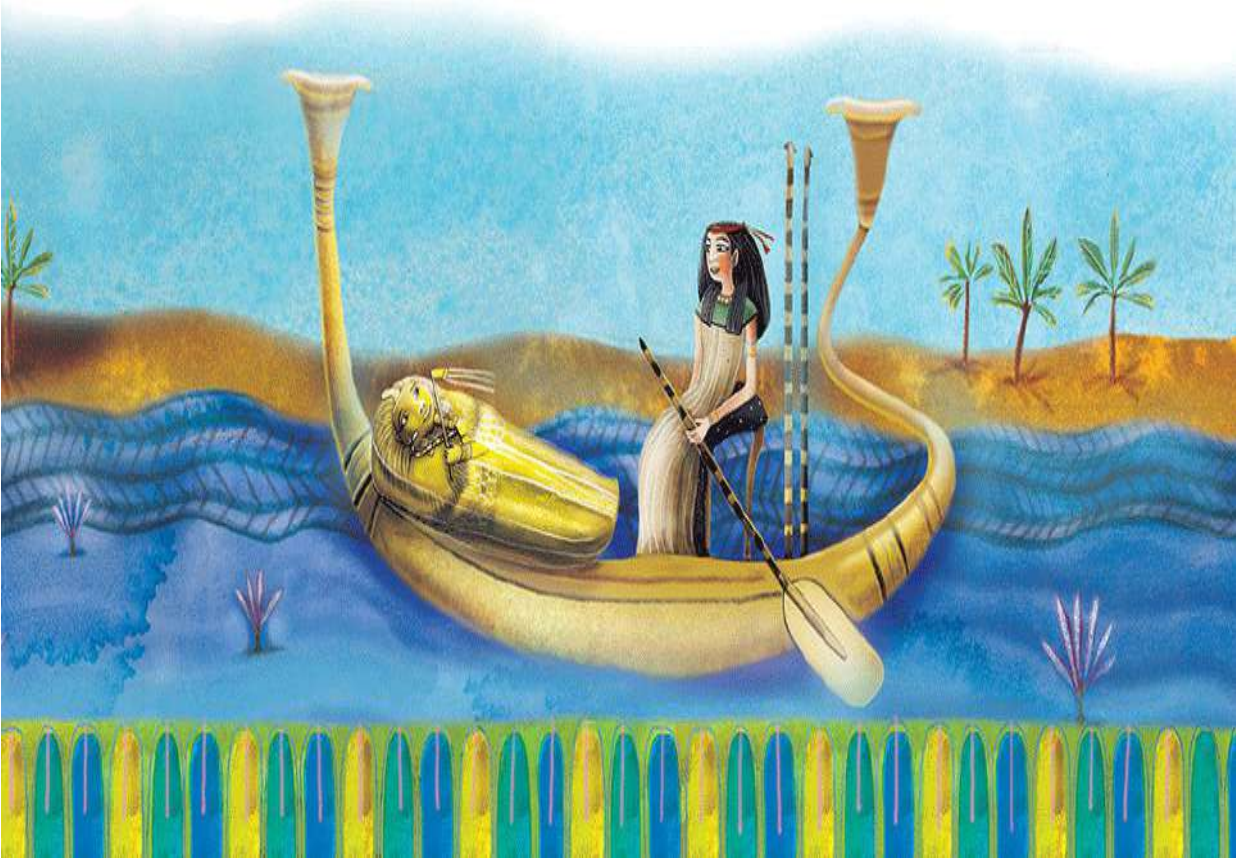
“Re, ông của ta là mặt trời và Shu, cha ta, chớ ng đở bầu trời. Giờ ng như các vị vua trước đây, giờ đã đến lượt ta phục vụ cho vũ trụ này”, ngài nói.

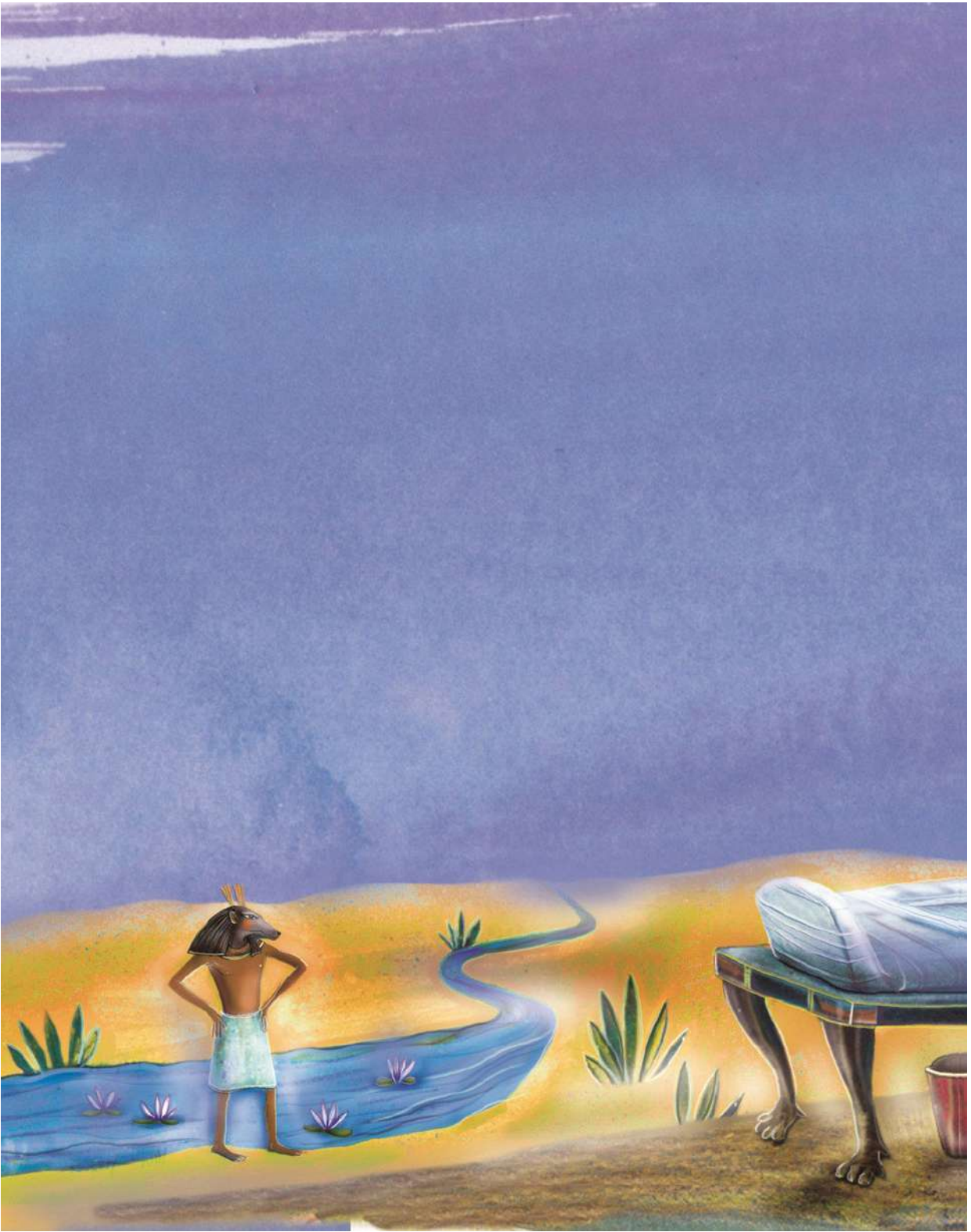
“Nhưng chàng sẽ làm gì”, Isis hỏi.

“Ta sẽ đến sống ở Duat, Âm phủ. Ta sẽ là vị thần của cuộc sống vĩnh hằng”, Osiris trả lời. “Công việc của ta là đảm bảo những người đã sống tốt sẽ được hồi sinh sau khi chết. Nàng sẽ sớm sinh hạ con trai của chúng ta và để nó cai trị Ai Cập”.

Isis vô cùng buồn bã khi biết rằng Osiris sẽ đi xa nhưng nàng lại cảm thấy vui vì chớ ng mình chưa chết. Nàng bèn đặt cỗ quan tài lên một chiếc thuyền và trở về Ai Cập.

Isis biết rằng Osiris sẽ thức dậy mỗi sáng ở dưới Âm phủ và đem lại sự sống mới cho những cây cối đã khô héo và chết đi trong quãng thời gian ông vắng mặt. Mùa màng sẽ lại sinh sôi nảy nở. Những bông hoa sẽ lại nở rộ. Và một lần nữa âm thanh của những tiếng cười sẽ lại xuất hiện trên thế gian này. Và Isis sẽ nhận thấy công việc của Osiris trong tất cả những điều kì diệu ấy.

Xác ướp đầu tiên

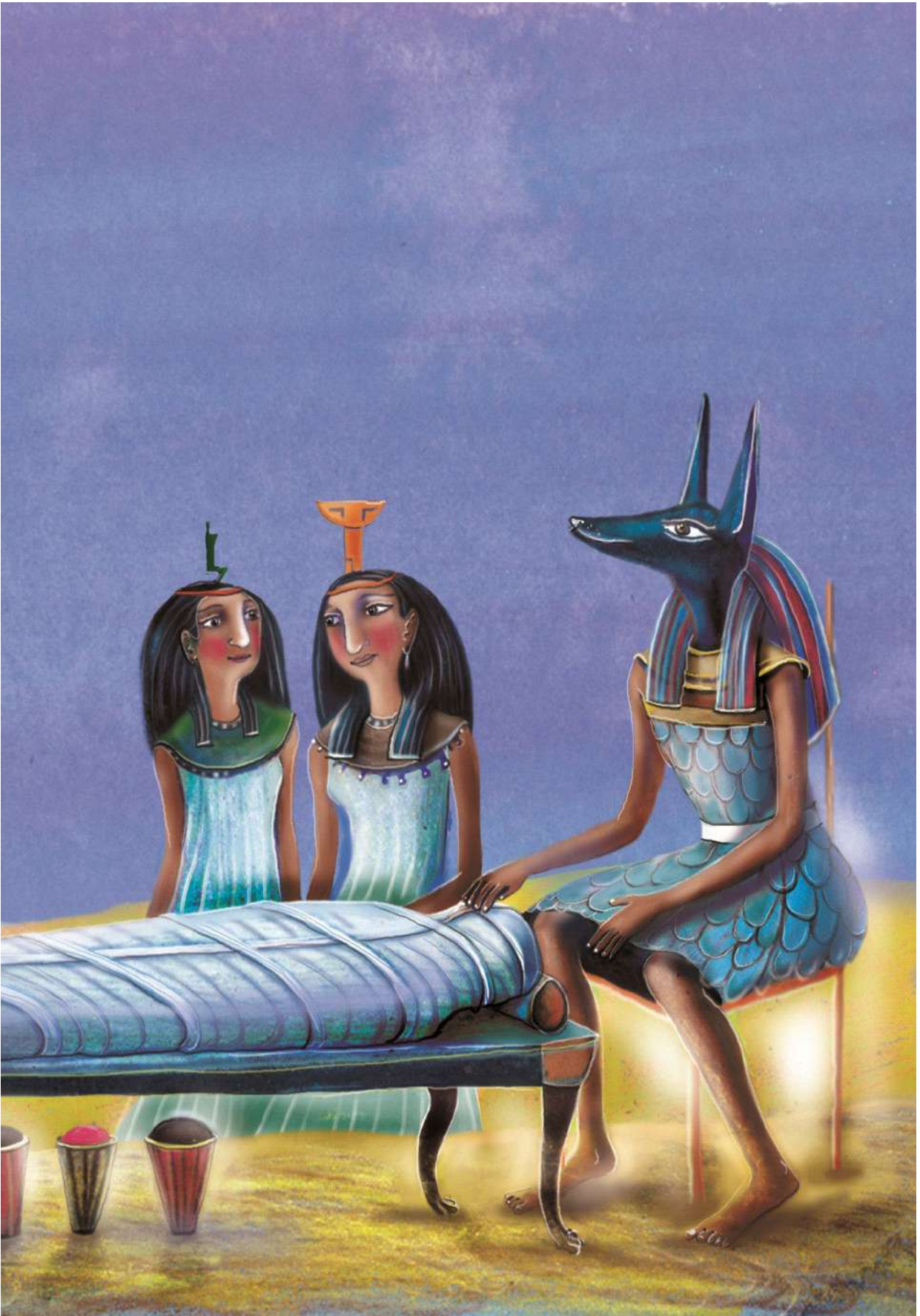
Isis mang xác của Osiris từ Babylon trở về và đặt cỗ quan tài tại cửa con sông ở vùng châu thổ Khemmis, vùng đất màu mỡ nhất của Ai Cập. Nàng biết rằng nếu Seth phát hiện ra thân xác của Osiris ở đó, hắn có thể sẽ hủy hoại ngài để chắc chắn rằng Osiris không thể trở lại chiếm ngai vàng. Isis biết rằng dù có giải thích rằng công việc của Osiris ở thế giới này đã kết thúc và chàng đã đi đến Âm phủ để cai trị Duat cũng chỉ là vô ích, vì thế nàng bèn giấu cỗ quan tài trong đám lau sậy cạnh con sông.

Một ngày, khi Isis ra ngoài tìm thức ăn, Seth tổ chức một bữa tiệc săn bắn ở Khemmis. Hắn đi qua đám lau sậy nơi cất giấu quan tài của Osiris, hắn giương mũi tên chết chóc của mình lên hướng vào phía con mồi, nhưng thay vào đó, hắn va đúng vào cỗ quan tài. Và hắn nhận ra cỗ quan tài ngay lập tức.

“Ta sẽ phải trừ khử hắn ta mãi mãi”, Seth lầm nhảm. Sau đó, hắn và quân lính bèn chặt thân thể Osiris thành 14 phần và rải rác các phần này trên khắp đất nước Ai Cập.

Isis cảm thấy đau khổ tột cùng khi không tìm thấy thân thể của Osiris. Nephthys, vợ của Seth kể với Isis chuyện đã xảy ra và hứa sẽ giúp nàng.

Họ đi khắp Ai Cập để lượm lại các mảnh thân thể của Osiris. Khi họ tìm thấy toàn bộ các phần và ghép chúng lại, họ bèn nhờ Anubis, con trai của Nephthys giúp đỡ. Anubis bèn bọc lại thân thể Osiris trong một mảnh vải thô để cơ thể ngài không bị tách rời ra khi xuống Âm phủ. Không lâu sau, Anubis được biết đến như là người bảo vệ của người chết và Osiris là xác ướp đầu tiên được biết đến.

Truyện thần thoại về con mắt

Con mắt lang thang của Atum

Atum, cha của các vị thần rất buồn. Ông đã trải qua nhiều năm cô độc trong thế giới hỗn mang trước khi trở thành một vị thần và tạo ra những đứa con của mình là Shu và Tefnut. Giờ đây, con của ông ta lại bỏ đi và ông lại cô đơn lắm nữa.

“Mình sẽ tạo ra một đứa con gái từ mắt của mình”, ông quyết định. “Ta sẽ gọi nó là Hathor. Và nó sẽ tìm lại những đứa con kia cho ta”.

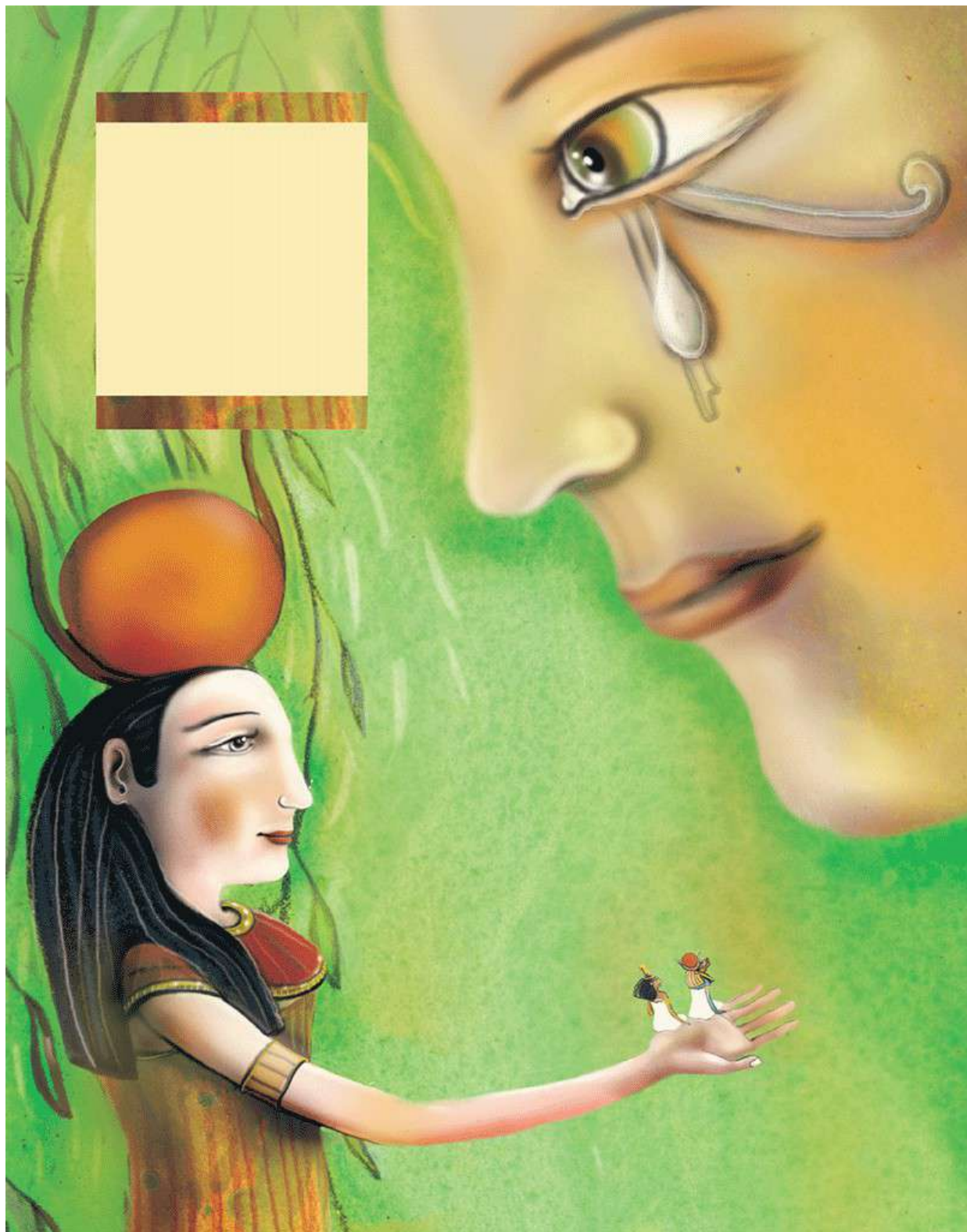
Hathor tìm kiếm các anh của mình khắp nơi. Shu là không khí và Tefnut là hơi ẩm và cả hai đều rất khó tìm kiếm. Vì thế, nàng lặn theo những làn gió nhẹ khi chúng thổi qua và những giọt sương buổi sáng còn đọng lại trên lá cây, cho đến khi cuối cùng nàng cũng tìm thấy họ và mang họ về cho Atum.

“Con của ta, những đứa con của ta”, Atum thốt lên sung sướng. “Ta vui sướng biết bao khi thấy các con trở về”. Ông ôm họ thật chặt. Những giọt nước mắt hạnh phúc tràn trong mắt ông và chảy xuống mặt đất, tạo thành con người đầu tiên.

Sau đó Atum quay sang Hathor cười và nói : “Để thưởng cho con, ta sẽ biến con thành một con mắt và đặt trước trán của ta để mọi người có thể nhìn thấy và ngưỡng mộ”.

Atum giữ lời hứa của mình và con mắt này xuất hiện trong tất cả các bức tranh Ai Cập cổ đại và các bùa may mắn được làm từ bạc, đồng nguyên chất và đồng thau. Các bức tranh về con mắt này

cũng được đóng khung và treo một cách trang trọng trong nhà để lấ y may kể từ ngày đó.

Hathor là nữ thần bò, nàng tượng trưng cho sự vui vẻ, cái đẹp, tình yêu và hôn nhân. Hầu hết các nữ thần khác có hình dạng bò đều dựa trên sự liên hệ với hình tượng của nữ thần Hathor và điều này có nghĩa là họ cũng được coi như biểu tượng của sự tốt bụng và hạnh phúc.

Con mắt báo thù của Amun Re

Amun Re đã già. Ngài quyết định rời bỏ thành phố Thebes ở Hermopolis và trở thành mặt trời. Nhưng loài người lại bắt đầu chế giễu khiên cho ngài nổi giận.

“Sao chúng dám cười nhạo ta cơ chứ? Ta già rồi thì sao?”, vị thần nổi giận. Các vị thần khác bèn cố gắng làm Amun Re nguôi giận. “Người không giống những con người bình thường. Da của họ sẽ có nếp nhăn và khô đi trong khi da của người thì sáng như vàng nguyên chất. Xương của con người cong queo và yếu ớt đi với thời gian trong khi xương của người là bạc cứng. Bộ râu của người là những viên đá

quý và linh thiêng trong khi tuổi tác làm râu của loài người bạc đi và rụng mất. Những người này còn nói toàn những điều vô nghĩa”.

Re vẫn khẳng khái nói, “Nhưng chúng phải học cách tôn trọng người đã tạo ra chúng”.

Vì thế, Amun Re bèn dùng đến Hathor. “Hãy tìm những kẻ đã dám chế nhạo ta và trừng phạt chúng, ông ra lệnh. Và bởi vì con là một nữ thần tốt bụng, ta sẽ ban cho con một phần tính cách khác. Khi con tìm thấy kẻ nào đã chế giễu ta, con sẽ trở thành Sekhmet, một con sư tử cái” Hathor cúi đầu chào và lên đường. Nữ thần tìm thấy người đã chế nhạo cha mình. Trong chớp mắt, nữ thần bèn biến thành một con sư tử cái và xé tan xác kẻ này. Sau đó, khi răng nanh vẫn còn dính đầy máu, nữ thần lại tiếp tục tìm kiếm và tấn công người khác. Amun Re bèn gọi Hathor quay lại.

“Con sẽ nghỉ ngơi một thời gian”, nữ thần này nói một cách đầy tự hào, “sau đó con sẽ trở lại và tiêu diệt thêm nhiều kẻ nữa. Con thích vị của máu”.

Những lời nói của Sekhmet khiến cho Amun bị sốc. “Ta chỉ muốn chúng bị trừng phạt”, vị thần nghĩ, “chứ không phải tiêu diệt tất cả loài người”.

Amun phải ngăn chặn Sekhmet lại. Vị thần bèn nảy ra một kế hoạch.

“Hãy mang đất về từ vùng đất Đỏ ở cao nguyên Ai Cập”, ngài ra lệnh cho các vị thần, “và trộn nó với bảy nghìn thùng rượu lúa mạch. Sau đó rót chúng xuống các vùng đất nơi Sekhmet có thể nhìn thấy”.

Sekhmet tỉnh dậy, vươn vai và đi xuống trái đất. Ở bên dưới, nữ thần nhìn thấy các cánh đồng ngập trong màu đỏ.

“Máu”, nữ thần gập lên. Ngay lập tức, nàng bay xuống và bắt đầu uống lấy uống để. Chẳng mấy chốc nàng đã say rượu và cảm thấy rất buồn ngủ. Khi tỉnh dậy, phàn sư tử trong Hathor đã đi lại và nàng lại trở về thiên đường, thành một vị thần vui vẻ và hay giúp đỡ mọi người như mọi khi.

Con mắt phát sáng của Horus

Horus được gọi là vị thần ở trên cao bởi vì ngài là con chim ưng của bầu trời. Một con mắt của ngài là mặt trời và con mắt còn lại là mặt trăng. Horus là con trai của Isis và Osiris, chúa tể của Âm phủ, và chàng được sinh ra để trở thành vua của Ai Cập. Vì thế, khi Horus trưởng thành, chàng đến gặp người chú của mình là Seth để đòi lại ngài vàng.

“Không bao giờ”, Seth nói, “ngươi chỉ là một thằ`ng nhóc. Ta sẽ không bao giờ nhường ngai vàng cho ngươi”.

Horus bèn đi đê`n gặp các vị thằ`n còn lại đê` xin giúp đỡ. Cụ nội của chàng là Amun Re, người đứng đầ`u các vị thằ`n lại đứng về` phía Seth. Tất cả các vị thằ`n khác đê`u tin rằ`ng Horus nên trở thành vua.

“Thay vì ngô`i đây tranh cãi, hãy đầ`u với ta đê` xem ai chiế`n thằ`ng”, Seth thách thức. Thế` là, họ đánh nhau nhưng bắ`t phân thằ`ng bại. Cuộc chiế`n vẫn tiế`p diễn. Một ngày kia, khi Horus nằ`m ngủ trên cánh đò`ng, Seth bèn lén lút tắ`n công chàng. Hắ`n móc con mắ`t mặt trăng của Horus và dùng toàn bộ sức mạnh của mình ném đi thật xa.

Ngay lập tức, bầ`u trời đêm bỗng chìm trong bóng tồ`i.

Các vị thằ`n và nữ thằ`n tìm kiế`m con mắ`t này rắ`t lâu nhưng họ không thể tìm ra. Cuối cùng, tất cả bọn họ đê`u bỏ cuộc trừ Thoth, vị thằ`n mặt trăng, người quyế`t tâm phải tìm lại con mắ`t đê` trả cho Horus. Buồ`n thay, khi tìm thắ`y nó, con mắ`t này đã bị vỡ. Rắ`t chậm rãi và kiên trì, vị thằ`n bắ`t đầ`u ghép các mảnh vỡ lại với nhau. Sau đó, ông lại dùng bùa chú đê` làm biế`n mắ`t tất cả các vế`t nứt.

“Ta đã đem lại con mắ`t đó cho ngươi”, ngài nói với Horus. Giờ đây, người có thể lại nhìn đưọc và ánh sáng sẽ trở lại với bầ`u trời đêm.

Horus rắ`t hạnh phúc khi tìm thắ`y con mắ`t của mình. Và từ khi đó, người ta biế`t đê`n con mắ`t mặt trăng đưọc gắ`n lại với cái tên “Wedjat”. Nó có nghĩa là hàn gắ`n và chữa lành các vế`t thương của con người và giúp họ không bị tổn thương.

Sự ra đời của Nữ hoàng Hatshepsut

Ở vương quốc xa xôi của các vị thần, Amun Re đang chìm đắm trong suy nghĩ. Các vị thần khác ngồi xung quanh ngài, tự hỏi không biết ngài đang nghĩ gì. Cuối cùng Amun nói: “Cho đến nay, tất cả các vị vua cai trị Ai Cập đều là đàn ông. Ta nghĩ đã đến lúc phải thay đổi”.

“Thay đổi như thế nào, thưa cha tôi cao?”. Thoth, vị thần thông thái hỏi.

“Isis là một nữ thần quyền lực và thông thái”, Amun bắt đầu nói. “Thực chất, nàng là nữ thần của Ai Cập. Ta thấy không có lý do gì để một phụ nữ không thể trở thành Pharaông.” Các vị thần nhìn nhau bối rối. Đây liệu có phải là một toan tính khôn ngoan không nhỉ. Trong lịch sử chưa từng có một vị Pharaông nào là phụ nữ. Có rất nhiều nữ hoàng, nhưng chưa từng có nữ pharaông độc thân nào. Kể từ thời cổ đại, nữ hoàng thường là người thừa kế ngai vàng nhưng công của nữ hoàng mới trở thành Pharaông. Mọi người tin rằng tinh thần của Amun, hiện diện trong tất cả các vị vua, đã giúp họ trị vì đất nước.

Tiếng cười của Isis phá vỡ bầu không khí im lặng. “Hãy nhìn vào bộ mặt đang dài thườn ra của các vị kia”, bà nói. “Có gì là sai nếu có một vị pharaông là phụ nữ? Ta sẵn sàng chỉ bảo người đó”.

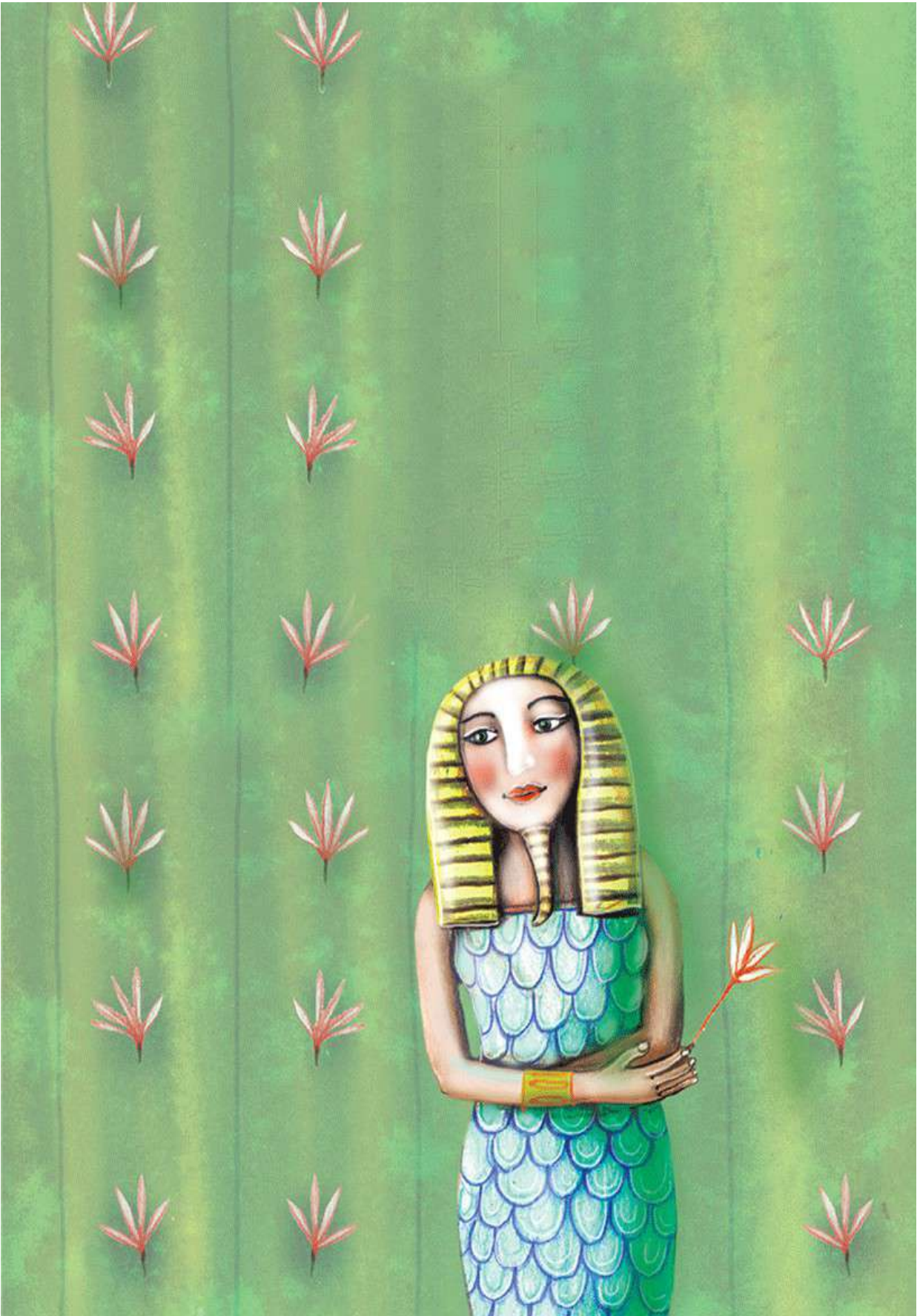
Isis là người rất được các vị thần yêu mến. Bà cười và tán gẫu với các vị thần cho đến khi cuối cùng tất cả bọn họ đều đồng ý.

“Nhưng”, Thoth nói với Amun, người phụ nữ đó phải có một phần của Amun giống như các vị Pharaông là nam giới. Người sẽ phải đặt một đứa bé gái trong bụng của vợ vị Pharaông hiện tại – Thutmosis

đệ nhất khi bà ta đang ngủ. Người sẽ tạo ra đứa bé này, nó chính là con gái của người, và vì thế, các phẩm chất tuyệt vời của nó sẽ tỏa sáng để tất cả mọi người đều nhận thấy. Khi đến lúc, tự nhiên nó sẽ tìm được cách để trở thành một Pharaông thực sự.

Ngày hôm sau, Amun bèn đến cung điện và vào buồng ngủ của Ahmosis, vợ của Pharaông. Lúc đứng cạnh vị hoàng hậu này, thần Amun bèn tạo ra một nụ hoa nhỏ, để một ngày kia nụ hoa đó sẽ đơm hoa kết trái thành một người phụ nữ vĩ đại.

Ngay sau đó, căn phòng tràn ngập một mùi hương đặc biệt. Đó là mùi hương còn tuyệt vời hơn cả hương hoa hay các loại thảo dược hay bất kỳ mùi hương nào con người đã từng biết đến. Đó là mùi hương đặc biệt của các vị thần. Và lúc thần Amun đặt nụ hoa này vào Ahmosis, cơ thể bà cũng ngay lập tức tỏa ra mùi hương thơm ngát.

Khi đứa bé lớn lên trong bụng mẹ, khắp cung điện tràn ngập trong mùi hương thần thánh. Lúc đứa trẻ được sinh ra, vua Pharaông, người cha trái đất của đứa trẻ, đặt tên cho con mình là Hatshepsut, có nghĩa là “một phần của điều tốt đẹp nhất”, bởi vì ông biết đó là món quà từ các vị thần.

Một thời gian sau đó, như Amun đã tiên đoán, Hatshepsut trở thành vị Pharaông là nữ đầu tiên trong lịch sử.

Chú giải

Ambrosia: Một chất đặt biệt thuộc về các vị thần. Nó tạo ra mùi hương thơm thần thánh tuyệt trần.

Hỗn mang: Khi tất cả trật tự bị đảo lộn. Ví dụ như, khi không có mưa, sẽ không có mùa màng và mọi thứ đều khô cằn. Con người, động vật và cây cối đều khô héo vì đói và khát.

Chòm sao: 1 trong 88 nhóm các vì sao được quan sát từ mặt đất. Rất nhiều chòm sao trong nhóm này được đặt theo tên của các loài vật, của những tên người trong thần thoại hay các đồ vật

Hội đồng các vị thần: Một nhóm các vị thần và nữ thần cao nhất.

Thần sáng tạo: Vị thần tạo ra thế giới, tự nhiên và các sinh vật sống

Phá hủy: Hành động tàn phá hay gây thiệt hại đến con người, nơi chốn hoặc đồ vật

Hạn hán: Khoảng thời gian khi không có mưa, gây ra thiếu nước

Duat: Thế giới của người chết, nơi con người đến sau khi họ chết trong thế giới loài người, thường được biết đến với cái tên Âm phủ

Ennead: Một nhóm gồm 9 vị thần. Trong các thần thoại Ai Cập, có 9 vị thần quyền năng nhất ở Heliopolis.

Cuộc sống vĩnh hằng: Cuộc sống không có kết thúc. Một vài nền văn hóa tin rằng cuộc sống của con người không kết thúc

khi họ chết đi. Thay vào đó, họ bước vào một thế giới khác. Thông thường, sau khi ở một thế giới khác, họ sẽ được tái sinh và trở về thế giới loài người.

Phì nhiêu: Từ dùng để miêu tả đất đai có hàm lượng dinh dưỡng cao, nơi cây cối, mùa màng có thể sinh sôi nảy nở rất tốt.

Heliopolis: Một thành phố Ai Cập cổ, nơi được đề cập đến trong rất nhiều truyền thuyết. Nó tồn tại khoảng 3000 năm trước công nguyên và có nghĩa là Thành phố của mặt trời.

Hermopolis: Một thành phố Ai Cập cổ đại ở trung tâm của Ai Cập, có nghĩa là “Hòn đảo của những ngọn lửa”. Nó được người Ai Cập cổ đại gọi là “Khemnu” và có tên là “Al- Ashmunein” vào ngày nay.

Chữ tượng hình: Biểu tượng bằng hình vẽ thể hiện một từ hay nhiều từ, được dùng trong thời Ai Cập cổ đại.

Bất tử: Có cuộc sống vĩnh hằng. Người nào bất tử sẽ không bao giờ chết.

Lapis Lazuli: Một viên đá quý màu xanh với viền bạc hoặc vàng. Trong thế giới cổ đại, nó được coi là hòn đá thiêng. Các vị thần và nữ thần sử dụng nó trong các nghi lễ của họ.

Lịch âm: Trật tự ngày tháng và năm theo sự chuyển động của mặt trăng.

Xác ướp: Cơ thể người chuẩn bị cho việc chôn cất bằng cách loại bỏ phần bên trong và thay vào đó là các chất bảo quản để giữ được cơ thể trong một thời gian dài. Xác ướp được quấn chặt bằng các dải băng trắng

Trật tự: Sự cân bằng, có tổ chức của hoạt động vũ trụ. Ví dụ như, đêm nối tiếp sau ngày, mùa hè nối tiếp mùa xuân, các dòng sông

thường có lũ về vào mùa mưa và cây trồng thường có mùa thu hoạch.

Lịch dương: Trật tự ngày tháng và năm theo sự chuyển động của mặt trời.

Cỗ quan tài: Một hòm bằng gỗ hoặc đá lớn và thường được trang trí để đặt xác người chết (xác ướp) để chôn cất.

Cây liễu bách: Loài cây trang trí thường thấy ở vùng Địa Trung Hải

Âm phủ: Thế giới của người chết, nơi con người đi đến sau khi chết ở dương gian, còn được biết đến với cái tên Duat.

Thù hận: Tính từ miêu tả một người muốn trả thù người khác.

Wedjat: Con mắt mặt trắng của thần thoại Ai Cập. Mọi người tin rằng nó có khả năng bảo vệ con người khỏi điều xấu.